

ДОЦІЛЬНІСТЬ ДИВЕРСИФІКАЦІЯ НА ПРОМИСЛОВОМУ РИНКУ**Рижій О. І.****Науковий керівник: Пересипкіна Г. А., к.е.н., доцент
Харківський Національний Університет ім. В. Н. Каразіна**

До 1991 року Україна входила до складу Радянського Союзу де домінувала адміністративно-командна економічна система, країна буда закрита залізною завісою і внутрішній ринок був недосяжним для імпорتنих товарів. Усі підприємства, які працювали на території Радянського Союзу були державними, а їх діяльність була направлена тільки на задоволення внутрішніх потреб країни. Серед цих підприємств була велика кількість науково-технічних центрів, діяльність яких спонсорувалася державою. У 1991 році, коли Україна стала незалежною, почалася приватизація, на території з'явився великий незайнятий ринок, як споживчих так і промислових товарів. Велика кількість існуючих науково-технічних підприємств, загубивши державну підтримку, були приватизовані, але навіть після приватизації зіткнулися з тим, що в умовах новосформованого ринку, їх продукція не є конкурентоспроможною в зрівнянні з зарубіжними конкурентами, або і зовсім не була потрібна на ринку. В результаті цього багато науково-технічних підприємств припинило існувати. Але серед цих підприємств, є і такі, які існують і сьогодні, при тому добре себе почувають на існуючому ринку. На прикладі одного, з таких підприємств, в даній роботі буде показана доцільність диверсифікації на національних науково-технічних підприємствах.

Диверсифікація – спосіб розвитку підприємства, що полягає в освоєнні виробництва нових товарів, товарних ринків, а також видів послуг, що не просто включає розширення, або створення нових товарних груп, але і розповсюдження підприємницької діяльності на нові напрямки, які не пов'язані з основними видами діяльності фірми, при цьому використовуючи існуючу виробничу базу. Як приклад, взяте науково-технічне підприємство, яке було створене в 1993 році, його основною діяльністю було виготовлення вуглеводних і вуглеродномістких матеріалів і виробів з них. У тому ж році почався випуск вуглеводних матеріалів електротехнічного призначення – щіток для електричних машин (електрощіток), а з 1995 року – контактних тролейбусних вставок. На сьогоднішній день, завдяки стратегії диверсифікації, підприємство, крім вище представленої продукції, працює в інших різноманітних галузях. Підприємство виготовляє: оснащення для ювелірної і металургійної промисловості (графітові тиглі, човники, виливниці і так далі), теплові вузли вакуумних печей (графітові нагрівачі, вуглецева теплоізоляція і ін.), графітові заготовки (блоки), ущільнення (кільця, втулки) графітові (металлографітові), лопатки (пластини) для насосів і компресорів, штангопіймачі для тролейбусів; а також надає ряд послуг по цим напрямкам.

За дев'ятнадцять років свого існування підприємство завдяки стратегії диверсифікації змогло зайняти монопольне становище в багатьох сегментах ринку, або успішно конкурувати в підприємствами, які займаються подібними видами діяльності. Тут значну роль відіграють бар'єри входу на ринок, науково-технічного і фінансового характеру та уміле використання диверсифікації науково-технічних досягнень, виробничих можливостей підприємства, яке здатне виробляти продукцію, відповідачу ГОСТам.

Список використаних джерел:

1. Менеджмент, орієнтований на ринок: Учебник / Ж. Ламбен, пер. с англ. под.ред. В. Б. Колчанова – П.: ЗАО издательский «Питер», 2007. – 795 с.
2. Конкуренция: Учебник / М. Портер, пер. с англ. О. Л. Пелявский, А.П. Уриханяна, Е. Л. Усенко, И. А. Шишкиной; под.ред. ЯЗ. Заблоцкого, М.С. Иванова, К.П. Казаряна, А.А. Левиной, Ю.В. Рябченюка, А.Г. Шестопалова – М.: издательский дом «Вильямс», 2005. – 608 с.
3. Углеродные материалы из Харькова [Электронный ресурс] // Официальный сайт компании LEG. – Режим доступа: <http://www.vuglets.com>.